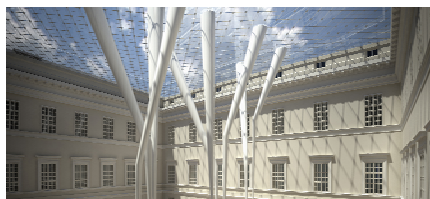
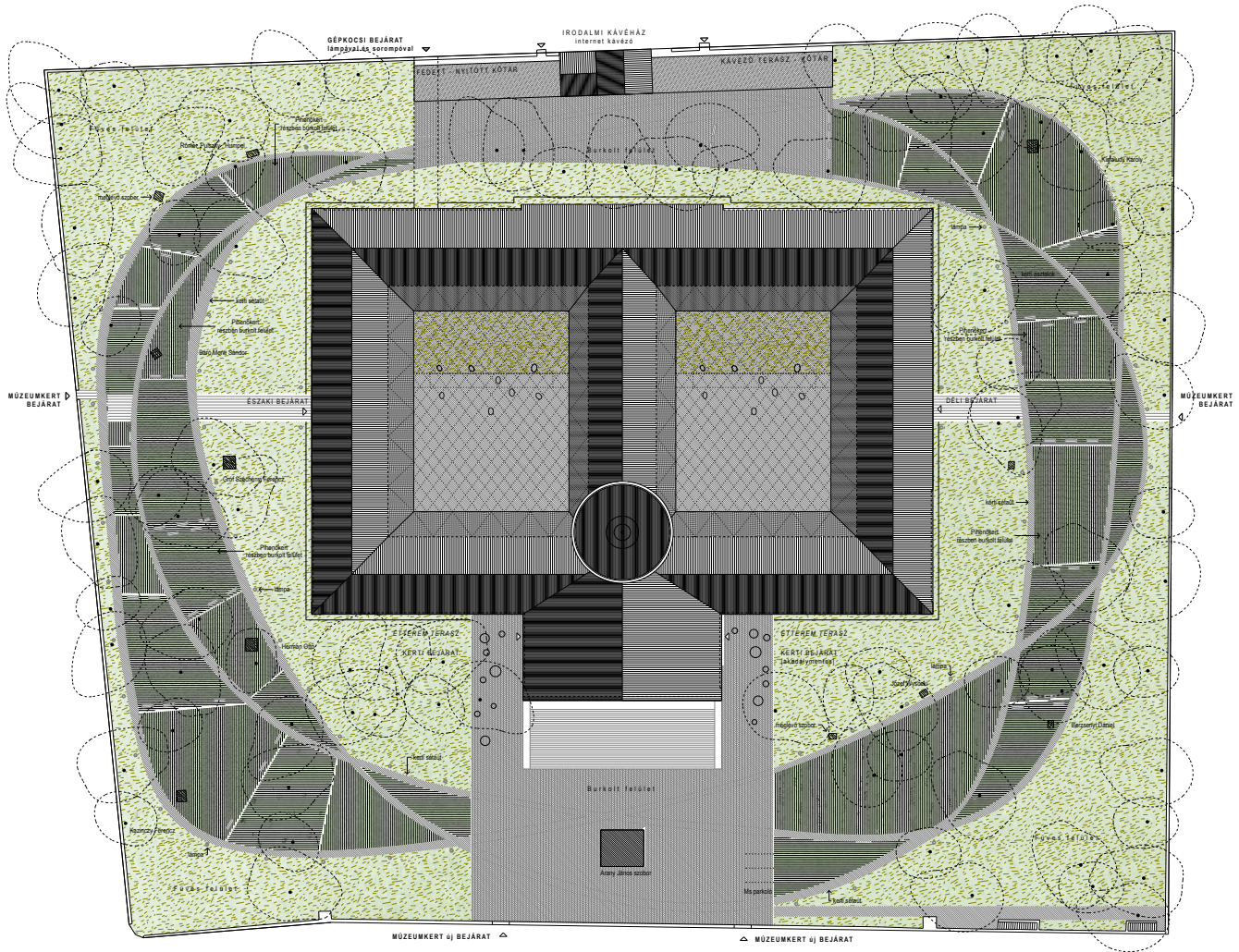
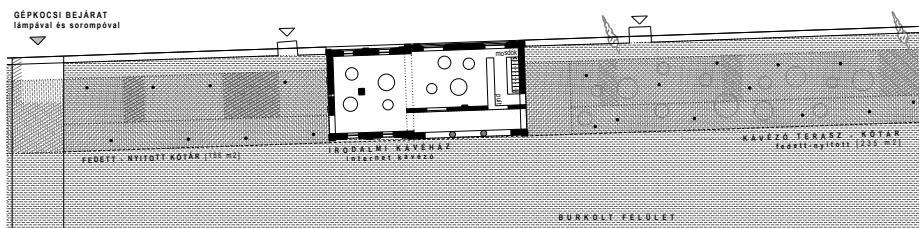

BÉPÍTÉSI ÉS ELRENDEZÉSI TERV m1:500
Helyszínrajz és kertrendezés

Kertészház hasznosítási javaslata m1:250

Építészeti alapvetés

A Magyar Nemzeti Múzeum több, mint intézmény és több, mint kiemelkedő színvonalú építészeti alkotás: ikon, melynek megváltoztatása, újraértelmezése rendkívüli körülményt kíván. Tervünkben arra teszünk kísérletet, hogy a szükséges pontosításokat ne az eredeti jelentés szűkítésével, hanem annak megtartásával és gazdagításával érjük el. A változtatás nem cél, hanem környezetünkhez fűződő viszonyrendszerünk, szemléletmódunk folyamatos alakulásának törvényszerű következménye.

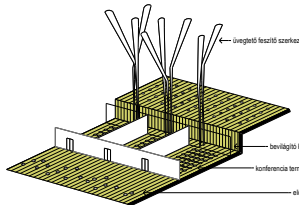
A terv alapgondolata, hogy a meglévő épületet annak lényegi megváltoztatása nélkül új kontextusba helyezi, ház és környezet, kultúra és ember kapcsolatát értelmezi újra.

A 19. századi múzeumi eszményképet megtestesítő építészeti-kertépítészeti együttes sajátos, jó értelemben zártága, ezzel együtt megjelenő emelkedettség és ünnepélyesség megőrzendő érték. A zártágot a gyűjtemény szellemi és fizikai értelemben való őrzése indokolja. A ház klasszikus építészeti megfogalmazása ezt a célt éppúgy jól szolgálja, mint az azt körülölelő, kerítéssel határolt Múzeumkert. Emelkedett és ünnepélyes ez a környezet: a városi zajoktól izolált, a közönséget megkomponált koreográfia szerinti fogadó hagyományos múzeumi létesítményhez széles előlépcső vezet.

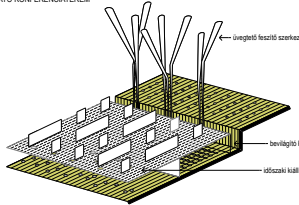
A zártág, emelkedettség és ünnepélyesség fogalma – úgy tünik – egyre viszonylagosabbá válik. Fontosak ezek a jellemzők, de kizárólagosságuk megkérdőjelezhető, értelmezésük egyre differenciáltabbá válik. A turizmus tömeges megjelenésével az ünnep és hétköznap relatív fogalmakká válnak, előtérbe kerül a nyitottság kívánalma, felértékelődik a mindennapi használat igénye. Az információs társadalomban egyre nagyobb teret hódít a kommunikáció, ezen belül a vizuális nyelv, mint az ismeretszerzés-átadás talán leggyorsabb, leghatékonyabb formája. Ezzel egyidőben erősödik a virtuális világ ellentétéként megélhető személyesség, a valóságos jelenlét alapuló kapcsolatok iránt érzett vágy. A ma embere tehát elsődlegesen nem információszerzés céljával megy múzeumba, nem is reprezentációs szándék vezérli, sokkal inkább a személyes jelenlét élményét, a találkozás örömeit keresi. A tervben ezen igények helyeti, tereti igényeiket megtalálni vagy megteremteti.

Három fontos döntés

- A múzeum épületét a műemléki szempontok messzemenő figyelembevételével kezeljük. A közelmúltban elvégzett nagyrészt és jól használható felújításokat lehetőség szerint tiszteletben tartjuk, funkciók átcsoportosítását csak a tiszta megkülönböztetés érdekében szükséges mértékben javasoljuk.
- A meglévő épületkeretön kívüli új, belső tereket magába foglaló építményeket nem építünk, sem a felszín alatt, sem felette. A program által meghatározott többletfunkciókat a meglévő épületben, illetve a két udvar alapépítése és lefedése révén biztosítjuk.
- A kertet a koncepció alapelemének tekintjük és kiterjesztjük az udvarok irányába. Valamennyi fát megtartjuk, tisztá, áttekinthető, a városi környezet felé is nyitott, új kapcsolatokkal és funkciókkal kiegészített életeret hozunk létre.

A pincészet multifunkcionális tér: EGYTÉRŰ RENDEZVÉNYTEREM

B főudvar fedett udvar: DÖZSŐNY KIÁLLÍTÁS

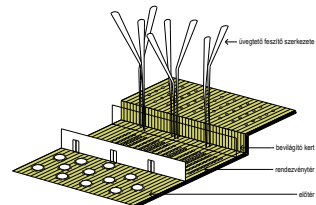
Az udvarok lefedése építészeti koncepciónk legmarkánsabb eleme, az új kontextus megteremtésének fontos eszköze. A lefedéssel kettős AULA jön létre, olyan multifunkcionális tér, mely valóban rendkívül sokféle módon használható. Befogadja a kert egy részét, a Múzeumkert szellemiségét átfojtva a ház legnagyobb (immár belső) terein. A látványában egységes teret a tartószerkezeti elemek két funkcionális részre osztjuk. A geometrius rendezettség, vizuálisan és növénybiológikusan lényegesen megkülönböztetett kert másképp lehet a gyermekfoglalkoztatónak, de interaktív eszközökkel kiegészítve akár a felnőttek pihenését, szemléltetést is szolgálhatja. Az aula nagyobbik része alkalmas lehet látványos kiállítások, jelentős konferenciák, nagyszámú előadások, ünnepi rendezvények, bálak, dívatbemutatók, hangversenyek megtartására.

Az udvarok lefedésének indoklottsága legalább kettős. Egyrészt a szükséges új terek kialakításának minden bizonnyal leg gazdaságosabb módja, hiszen az alapozási munkák, a függőleges tételhatároló szerkezetek megépítésének elmaradása jelentősen csökkenti az építési költségeket. Van egy másik szempont is, ami nagyon fontos: a lefedéssel rendkívül kompakt építménycsoport jön létre, csökkentve a leendő teléren a homlokzati felületek méretét, ezáltal jelentősen mérsékelve az épület fenntartásának energiagigényét, költségeit, köztve a környezeti terhelés mértékét.

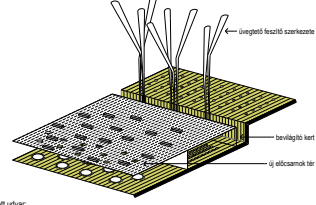
Egyértelműen környezetbarát tulajdonságai mellett azonban a lefedés alapvető műemléki kérdéseket vet fel: megváltoztatja-e lényegét tekintve az épület identitását? Ház és udvar jelen esetben egymástól elválaszthatatlan, mint a jin és jang, a pozitív és a negatív. Az ilyen fogalmi ellentétpárok a megértésben segítenek. Olvasatunkban az udvaros ház lényege, hogy a „pozitív” építménycsoport viszonyítva az udvar „negatív” forma, a tetővel fedett téma irányultsága felfelé mutat, a mélyülő udvar irányultsága pedig lefelé. Amennyiben a két ellentétes forma relatív viszonya valóban ilyen, és ez lényegi tulajdonság, akkor ennek a viszonyoknak megőrzése kiemelten fontos. Ehhez befelé lejárlefedésre van szükség.

A meglévő épület logikájának, szerkezeti elveinek lényege az udvaros-keretes beépítés. Ebből kiindulva kekezeteknek látszik egy nagy, az udvart körbefutó folyosó fölé helyezett acél keretre feszített kábel szerkezet alkalmazása. Akár egy trambulint: a keret fix, súlyos és merev, a háló könnyed. Egy ilyen szerkezet használatával elkerülhető a hajlítást szerkezetek nehézsége, hatalmas anyagcsúszlaga. A hűvös kábelkeret keresztmetszete kicsi, miniszáza – akár egy szövet – szabadon alakítható. A befelé lejár szerkezet azonban számos további kérdést vet fel, mindenképp a vízvezetésben. Ha a trambulint gondolunk, jó, hogy a rugalmas szövet fel és alá leng, ez a lényege. A tető esetében azonban ez nem lenne szerencsés, ezért a kábelketet le kell feszíteni. Két fontos szempont itt összefügg: a lefeszítő szerkezetek, az azok némelyike a felület mélypontjain van, egyben a vízvezetés problémáját is megoldják.

FEDETT UDVAROK ÉS AZ ALATTUK ELHELYEZKEDŐ MULTIFUNKCIONÁLIS TEREK HASZNÁLATI LEHETŐSÉGEI

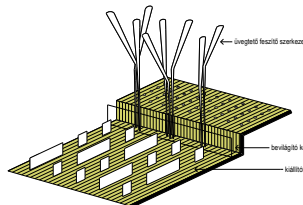
A pincészet multifunkcionális tér: EGYTÉRŰ RENDEZVÉNYTEREM

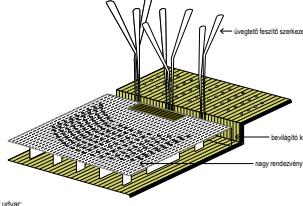
B főudvar fedett udvar: MŰZEMUM ÚJ AULA

Részletesebben

- a klasszicista ház tekintetében
Három új bejáratot nyitunk. Megőrizzük az eredeti felvezetést a hozzá tartozó térral együtt, de kiegészítjük a főlépcső alatti jobb és bal oldalon két oldalbejáratral. A gépkocsival való megközelítést és a mútárgy-beállítás biztosító lehetőségeket a Pollack Mihály tér felől. Az északi és déli udvar meglévő kapuzatát szabaddá tesszük és a közönség alkalmankénti használatára megnyitjuk.
A belső útvonalak tisztaságának érdekében az utólagos folyosói lezárásokat elbontjuk. A keleti oldalon lévő személyzeti lépcsőházat átépítjük úgy, hogy az kikerüljön a közönségforgalmi úrvonalból és mútárgy-állítás számára is teljes értékű vertikális kapcsolatot biztosítson. A főbejáratához kapcsolódó két oldalbejárathoz terülvonal egységesíti ki, így a látogatók számára akadálymentesen elérhetővé tesszük a pincészetet.
A limpanthoz vezető főlépcső alatti restaurátor műhelyeket a kiállítás által megengedett módon kitéleptítjük és helyére közönségforgalmi funkciókat tervezünk. Az általunk itt kialakított pincészeti kötar kapcsolódni tud az udvarok alatt tervezett időszakos kiállításokhoz és konferenciatermekhez, továbbá - annak alkalmassága esetén - terjeszkedni tud a kert alatti, még feltárással előtti lépcsőrendszer boltoszatáiba.
A földszinten javasolt két új oldalbejárat részben akadálymentes megközelítés, részben az itt kialakított étterem és annak intenzív kerthasználatát szempontjából kiemelten fontos. Az étterem belső udvarok (kert) szintjén való elhelyezése az udvarhasználati lehetőségeit is bővíti.
A mútárgy-beállítás a gépkocsirampából nyíló pincészeti zárlippen keresztül történik, közvetlenül a raktárakba ill. a herleitől irányába.
Homlokzati változást csupán a két oldalbejárat kialakítása eredményez, itt törekedünk a maximális nyitottságra, a transzparenciára, a kortárs jegyek megjelenítésére. A meglévő északi és déli kapukat átláthatóságot biztosító üvegszerkezetre cseréljük, a látogatók felé tett gesztusként értelmezve azokat: a ház nyitott, ajárható, belátható.
- az udvarok beépítése tekintetében
Az udvarok alatt utólagos beépítéseket elbontjuk, helyére új kétszintes pincét javasolunk. Az itt lévő funkciókat részben kiteleptítjük (északi), részben áthelyezzük (déli).
A második pincészinben garázs és raktárak kapnak helyet.
Az első pincészin részben mútárgyraktár, nagyobb részt multifunkcionális közönségforgalmi tér. Ezek a terek elhelyezését, térbeli kialakítását és önálló megközelíthetőségük révén rendkívül szisztematikusan osztjuk, ezért változatosan használhatók: konferenciák megrendezésére, időszakos kiállítások céljára is alkalmasak, a körtől keresztül közvetlenül kapcsolódhatnak a kiállításokhoz és a kárméh is. Pincészeti elhelyezkedésük ellenerre az udvaron keresztül részben természetes fénnnyel megvilágíthatók, a belső kert kétszintesége révén vizuális kapcsolatban maradnak a fenti világgal.

C pincészet multifunkcionális tér: DÖZSŐNY KIÁLLÍTÁS

C főudvar fedett udvar: RENDEZVÉNYTEREM

- A lefeszítő szerkezetek formálása a tartószerkezeti, vízvezetési és jelentésbeli szempontok együttes figyelembevételén alapul. A lánászterben lecsúszó acélszerkezetek karcsúsága, egységi alakja egy absztrakt táj érzetét kelti.
A lefeszített kábel szerkezetre pontmegfugásos hűvösítő üvegszerkezetet tervezünk. Az árnyékolást és szétlétést fotovoltikus üveg beépítésével képzeljük el, a termelt elektromos energiát a ház külső energiaszükségletének csökkentésére fordítjuk.
Az aula szellőzését, hűtését, fűtését részben mesterséges, részben természetes úton biztosítjuk. A természetes szellőzés fontos energiamegtakarítási lehetőséget jelent: nyári időben az éjszakai átzellőztetés, visszahűtés következtében a reggeli órákban a gépi hűtés kiegészítő lehet indítani. Az északi átzellőztetés a múzeumkert hővösebb levegőjének oldalkapukon való gravitációs átvezetésével történhet. A kapukat ilyenkor kinyitjuk, biztonsági ráccsal zárjuk, így a 8-12 fokkal hővösebb szabadon átrágható a belső téren. Az üvegezett kábel szerkezet keretének magasságában, a meglévő épület udvari főpáránya menti vonalon szabályozható, folyamatos szellőzést kialakítottunk tervezünk.
- a kert tekintetében
A Múzeumkert jelenlegi három oldalán gyalogos utak határolják a helyet. Ezeket a találkozási pontokként a meglévő kapukat megtartjuk, újraszervezzük vagy új járásokat nyitunk. A Pollack Mihály tér felől a kertész-szakaszon azonban a kert sziget-szerű helyzetbe kerül, ma oázisként jelenik meg a sűrű városi közegben. Az oázisban minden élő zöld növény kincs, a túlélés esélyét jelentő menedék. Ez a magyarázata annak, hogy három fontos döntésünk egyike a kert fáiinak maradéktalan megőrzése.
A mai használati igények emellett azonban új funkciók, új kapcsolati lehetőségek kialakítását is kívánják. A kőfaragványok elhelyezésén túl kávézóteraszként is használható. A Múzeumkert Kalvin tér felől sarkában lévő, jelenleg túli nagypályoson megjelölt nyilvános léleknyel bejárását a kert felé fordítottuk, mikéntést ahhoz rendeltük. Az egymás mellett futó sétányok feljárják a kert egészét, néhol nagyobb összefüggő burkolat felületekhez is kapcsolódva. A szobrokat, kőfaragványokat a helyükön hagyjuk, esetenként az új utak felé fordítjuk. A főbejárat előtti széles sávot teljes mértékben burkolattal látjuk el, helyet biztosítva a hagyományos ünnepek számára. A két új oldalbejárat előtti terület éttermi-kávézó terasz is egyben.